

Dusan Kovacevic

profesional

Dirección:

Manuel Guede Oliva

avance da produción propia

CENTRO
DRAMÁTICO
GALEGO

XUNTA DE GALICIA

CENTRO DRAMÁTICO GALEGO
temporada 2012-2013

Dusan Kovacevic
profesional
Dirección:
Manuel Guede Oliva

CENTRO DRAMÁTICO GALEGO en coproducción coa
COMPANHIA DE TEATRO DE BRAGA

Inicio de ensaios: 3 de setembro de 2012

Estrea: 5 de outubro de 2012 no Salón Teatro

Centro Dramático Galego
Salón Teatro. Rúa Nova, 34
15705 Santiago de Compostela
Tel. 981 581 111
centro.dramatico.galego@xunta.es

www.centrodramatico.org

Comunicación. AGADIC
Rúa da Vesada, s/n. San Lázaro
15703 Santiago de Compostela
Tel. 981 577 126 / 128 (ext. 105 e 116)
prensa.agadic@xunta.es

www.agadic.info

presentación

O Centro Dramático Galego (CDG) presenta, dentro do seu plan de produción propia para a temporada 2012-2013, a posta en escena do espectáculo *O profesional*, a partir do texto de Dusan Kovacevic, guionista e director de orixe serbia, e unha das grandes figuras da escrita dramática europea actual.

O director da compañía da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, Manuel Guede, porase á fronte desta montaxe dun só acto e catro personaxes que indaga na fragilidade dos ideais así como na grandeza e miseria do espírito humano.

A historia ten lugar en Belgrado, en 1990. Hai xa dez anos que o presidente Tito morreu. Neste mesmo ano o Partido Comunista renuncia ao seu monopolio de goberno. A época é confusa. As loitas polo poder inician un camiño de sangue, pero o peor, a guerra dos Balcáns, aínda está por chegar. Neste contexto, Kovacevic crea unha fábula ácida e grotesca: no caos dunha editorial en bancarota, sobre un fondo de festa e música, a vella xeración combate contra a nova; fóra, todo ensombrece sen remedio.

O profesional é a historia dun encontro entre un ex activista político acomodado hoxe entre as redes do poder e o policía que durante dúas décadas lle seguiu os pasos. Os que nunha época foron vítima e verdugo, perseguido e perseguidor, ven agora como os seus papeis se inverten, se desdubuxan e se confunden.

O profesional, **visto polo director escénico**

Somos moitos os que compartimos, co poeta Humberto Saba, a certeza de que o humor é a máis alta forma da cortesía.

Desde esa convicción, con esa arquitectura, *O profesional* de Dusan Kovacevic é un texto atravesado pola civilidade, por esa delgadísima liña na que o ser humano foi aprendendo a construírse no respecto ao outro, nos valores do diálogo, na asunción da alteridade. E isto, proclamado desde o corazón de Belgrado, nas paisaxes desoladas da vella Iugoslavia destruída é unha lección moral de radical magnitude.

En *O profesional* comparece a cómica tristeza dos que un día se quedaron sen patria, ou sería conveniente inverter esta orde e precisar que é máis ben a comedia triste daqueles aos que a Historia lles roubou a súa historia persoal? Sexa como for, o que Kovasevic non está disposto a negociar é a risa, a ironía, o sarcasmo, os espellos grotescos que retratan a fin dun século XX que se pecha en Europa exactamente igual que se inaugurou, como unha terrible maldición: sangrando polas cicatrices dos Balcáns.

Pero Kovasevic, lúcido notario deste tempo, militante dun escepticismo luminoso, sabe ben que por riba de todo o que ningunha sociedade debe de perder nunca é a súa capacidade para rir. Porque, finalmente, a risa é a arma máis poderosa contra a iniquidade, a vileza, a ignominia; é o fracaso da represión.

Por iso *O profesional* é, sobre todas as cousas, unha risada triste, unha gargallada áspera na beira do abismo contra a crueldade de certos destinos. Acaso os nosos...?

Manuel Guede Oliva
director

Ficha artística

Autor	Dusan Kovacevic
Dirección	Manuel Guede Oliva
Producción	Centro Dramático Galego (CDG) e Companhia de Teatro de Braga (CTB)
Escenografía	Arq. José Carvalho Araújo
Vestuario	Adolfo Domínguez
Diseño de luz	Fred Rompante
Creación de vídeo	Hugo Carvalho Araújo
Espazo sonoro	Manuel Guede Oliva, Pedro Pinto

Funcións

O Centro Dramático Galego (CDG) estreará *O profesional* o venres 5 outubro no Salón Teatro de Santiago de Compostela, onde permanecerá en cartel ata o domingo 21 de outubro.

O espectáculo iniciará a continuación un percorrido que se prolongará ata o mes de decembro e durante o que se presentará en once escenarios máis de Galicia e Portugal.

sinopse

“Non sabes quen son?” Con estas palabras Luka Laban, “o profesional”, entra no despacho e na vida de Teodor Teja Kraj, un antigo militante da oposición ao réxime do mariscal Tito convertido agora en director dunha cambaleante editorial ao borde da quebra comercial.

Durante dúas décadas, Luka –policía da desaparecida brigada política– tivo a misión de vixiar o antigo revolucionario, gravando e transcribindo as súas conversas e recollendo os recordos fetiche que o mozo tiraba no camiño. Apartado do servizo polo novo goberno, chega ao despacho do que acaba de ser nomeado director editorial para revelarlle como os seus destinos coincidiron unha e outra vez. Hai vinte anos que viven un ao lado do outro, ata o punto que un deles chegou a se converter na sombra inseparable do outro, o seu secretario, o seu anxo da garda... Pero iso Teodor non o chegou a saber nunca.

Teodor, o intelectual que mudou as súas conviccións sociais e políticas por un bo salario e unha carreira emerxente, verase reflectido no espello de Luka, o vello funcionario que, nun mundo que cambia vertixinosamente, resístese a abandonar sen rematar a misión que lle fora encomendada.

Con esta enigmática exposición de inicio, Kovacevic preséntanos unha divertida e emocionante metáfora das grandes ambigüidades e contradicións da Iugoslavia comunista e da historia recente da nova Serbia.

Dusan Kovacevic,

o autor

Nacido en Mrdenovac, Iugoslavia, en 1948, Dusan Kovacevic gradúase en 1973 na Academia de Cinema, Teatro, Radio e Televisión de Belgrado. Combinando o seu traballo entre o cinema e o teatro, ben cedo vai ser considerado como un dos mellores guionistas do país nos xéneros da comedia e da sátira. As súas obras vanse traducir a unha vintena de idiomas, vanse estrear en máis de cen teatros de Europa e dos Estados Unidos e van recibir múltiples galardóns.

Entre os seus éxitos comerciais e artísticos figuran os guións de *O trato especial*, de Goran Paskaljevic; *A traxedia burlesca*, de Goran Markovic; *Quen canta por aquí?*, de Slobodan Sijan; e *Underground*, de Emir Kusturica (filme gañador da Palma de Ouro no Festival de Cine de Cannes en 1995).

Kovacevic debuta como director de cine en 1984 coa película *O espía balcánico*, baseada nun guión propio que recibirá o premio do xurado no Festival de Cinema de Montreal. Vinte anos despois regresa á dirección coa adaptación do seu texto *O profesional*, galardoada co premio da crítica no Festival de Cinema de Montreal, ou o premio ao mellor filme e ao mellor guión no Viareggio Europa Cinema, entre outros.

Autor dunha vintena de obras teatrais, entre elas, ademais de *O espía balcánico* e *O profesional*, convén destacar *Os maratonianos fan a volta de honra*, *Radovan III* e *Meeting center*.

A versión escénica de *O profesional* permaneceu na carteleira do Teatro Zvezdara de Belgrado (do que Kovacevic é tamén director) case sen interrupcións desde a súa estrea en 1990 ata 2002, ao falecer o seu actor principal, Stojkovic. Coincidindo coa posta en escena diante dun público multitudinario da función número cen, a obra traducíuse ao inglés e fíxose unha lectura dramatizada nun teatro de Berkeley, California, onde, unha vez máis, recibiu unha resposta entusiasta. Adquiriu máis sona e, en 1992, *O profesional* escenifícase no North Beache Repertory Theatre de San Francisco e, uns meses máis tarde vaise representar en Londres, no pequeno teatro Offstage Downstairs. En 1994, a obra vai ser adaptada á televisión polo escritor e dramaturgo alemán Ulrich Plenzdorf, quen a vai adaptar no contexto da *Stasi* (a policía secreta da antiga República Democrática Alemana), aspecto que encaixaba coma un guante. Andreas Dresen vai dirixir esta versión adaptada baixo o título *A outra vida de Herr Kreins*. En 1995, *O profesional* estrease no Circle Theatre de Manhattan, unha sala do circuito alternativo de Broadway e desde entón non para de ser presentada en diversos teatros ao longo do mundo.

Manuel Guede Oliva, o director

Manuel Guede Oliva estivo estritamente vinculado á escena galega durante toda a súa vida. Foi director do Centro Dramático Galego dende 1991 a 2005. Autor, tradutor e director de producións de gran calidade e de moito éxito dentro e fóra do noso país.

Comezou a dar os seus primeiros pasos como dramaturgo na temporada 1973-1974, cando co texto *O Cume* foi finalista do concurso de obras teatrais Abrente de Ribadavia. Nestas datas tamén colaborou co colectivo Histrión-70. En 1982, na cidade de Ourense, foi o fundador da Sala Caritel e da compañía de teatro do mesmo nome.

Con Eduardo Alonso versionou varias obras como *O enfermo imaxinario* de Molière, *Medea* de Eurípides, e *As alegres casadas* de William Shakespeare. En 1998 participou no espectáculo *Valle-Inclán 98*, en coprodución co Centro Dramático Nacional (CDN), o Centro Dramático Galego (CDG) e o Centro Dramático de Viana do Castelo (Portugal), coa dirección da peza *Ligazón*.

Guede Oliva foi membro do Consello Nacional de Teatro do Ministerio de Cultura entre os anos 2001 a 2004. En Portugal tamén desenvolveu unha exitosa traxectoria profesional, en concreto, coa Companhia de Teatro de Braga dirixiu en 2007 o texto do autor serbio Dusan Kovacevic, *O profesional*, e en 2010 o texto de Ramón María del Valle-Inclán, *A cabeza do Baptista*. Catro anos máis tarde, dirixiu a obra de Castelao *Los viejos no deben enamorarse*, unha coprodución do CDN, o CDG e o Centro Cultural de la Villa de Madrid.

Entre outros moitos recoñecementos, Manuel Guede gañou en 2006 o Premio Álvaro Cunqueiro para textos teatrais convocado pola Xunta de Galicia pola súa obra *Ocaso Otero*. Asemade, en 2011 recibiu o Premio Rafael Dieste da Deputación da Coruña co texto *A función do tequila*.

“Xosé Brea Tito”

